

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА „БУЛГАРТРАНСГАЗ“ ЕАД

ЗА ПЕРИОДА ЯНУАРИ - СЕПТЕМВРИ 2017 ГОДИНА

1. СТАТУТ И ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ	3
2. АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА.....	3
1.1 ПРЕНОС НА ПРИРОДЕН ГАЗ.....	5
1.2 ТРАНЗИТЕН ПРЕНОС НА ПРИРОДЕН ГАЗ	6
1.3 СЪХРАНЕНИЕ НА ПРИРОДЕН ГАЗ	8
3. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ.....	14
3.1. ОСНОВНИ ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ.....	14
3.2. ПРИХОДИ И РАЗХОДИ НА „БУЛГАРТРАНСГАЗ“ ЕАД.....	15
• ПРИХОДИ. АНАЛИЗ И ДИНАМИКА НА СТРУКТУРАТА НА ПРИХОДИТЕ	16
• РАЗХОДИ. АНАЛИЗ И ДИНАМИКА НА СТРУКТУРАТА НА РАЗХОДИТЕ.....	19
• АКТИВИ, КАПИТАЛ И ПАСИВИ. АНАЛИЗ И ДИНАМИКА НА СТРУКТУРАТА НА АКТИВИТЕ, КАПИТАЛА И ПАСИВИТЕ	23
3.3. ПАРИЧНИ ПОТОЦИ.....	28
3.4. ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ.....	30
3.5. ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ	31
4. АНАЛИЗ НА ПАЗАРНИТЕ ПЕРСПЕКТИВИ	32

1. Статут и предмет на дейност

„Булгартрансгаз“ ЕАД е вписан в Търговския регистър при Агенция по вписванията с ЕИК 175203478. Адресът на управление на Дружеството е България, София, район Люлин 2, бул. „Панчо Владигеров“ № 66.

„Булгартрансгаз“ ЕАД е държавно контролирано предприятие. Единоличен собственик на капитала е „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД.

Като комбиниран оператор „Булгартрансгаз“ ЕАД има следните отговорности:

- Единно управление и надеждно функциониране на газопреносната система и подземното газово хранилище (ПГХ);
- Поддържане на баланса между внос, добив и потребление на природен газ;
- Пренос на природен газ по газопреносната система и съхранение на природен газ в ПГХ при спазване на изискванията за качество и отчитането му;
- Осигуряване на оптимален режим на работа на преносната система при извършване на дейностите по пренос на природен газ;
- Поддържане на обектите и съоръженията на газопреносната система и ПГХ в съответствие с техническите изисквания и с изискванията за безопасност при работа;
- Развитие на газопреносната система и ПГХ в съответствие с дългосрочните прогнози и планове за развитие на газоснабдяването;
- Осигуряване на равнопоставеност на потребителите при предоставяне на достъп до съоръженията за пренос и съхранение на природен газ;
- Администриране на сделките с природен газ и организация на балансирането на пазара на природен газ.

Освен лицензионните дейности, „Булгартрансгаз“ ЕАД извършва: врязване под налягане; стопел операции; проектиране на газови инсталации и съоръжения; отдаване под наем на свободни от технологични нужди тъмни оптични влакна от магистрални кабели за ползване от телекомуникационни оператори, притежаващи разрешения от Комисията за регулиране на съобщенията по Закона за електронните съобщения; изпълнение на строително-монтажни работи по част „Технологична“ на газови инсталации и съоръжения на базата на регистрация и членство на „Булгартрансгаз“ ЕАД в Камарата на строителите.

С решение на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР), „Булгартрансгаз“ ЕАД е сертифициран като независим преносен оператор на газопреносната система на България в съответствие с изискванията на Директива 2009/73/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ, Регламент (ЕО) №715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година, относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и Глава осем „а“ от Закона за енергетиката. Решението е прието в съответствие с постъпилото становище на Европейската комисия от 22.04.2016 г.

Преносът, по националната газопреносна мрежа и газопреносната мрежа за транзитен пренос и съхранението на природен газ се осъществяват от „Булгартрансгаз“ ЕАД в съответствие с лицензиите, издадени от Комисията за енергийно и водно регулиране

(КЕВР):

- Лицензии за пренос на природен газ (Лицензии №Л-214-06/29.11.2006 г. и №Л-214-0910/29.11.2006 г.);
- Лицензия за съхранение на природен газ на територията на Република България (Лицензия №Л-214-10/29.11.2006 г.).

Лицензиите са със срок от 35 години. Дружеството заплаща лицензионни такси за всяка лицензия, посочени в тарифа, одобрена от Министерски съвет.

2. АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА

Основните дейности, които извършва „Булгартрансгаз“ ЕАД са пренос на природен газ по националната газопреносна мрежа и по газопреносната мрежа за транзитен пренос, както и съхранение на природен газ в подземното газохранилище „Чирен“. Съответните дейности се извършват въз основа на издадени от Комисията за енергийно и водно регулиране лицензии, като основните изисквания към тях са регламентирани в Закона за енергетиката и подзаконовите нормативни актове към него, в синхрон с европейското законодателство в областта.

Текущото наблюдение върху дейността на „Булгартрансгаз“ ЕАД, включващо анализ и оценка на информацията за отчетните резултати, както и периодични регулаторни прегледи, се осъществява от Комисията за енергийно и водно регулиране.

С решение на КЕВР № Ц-001 от 10.02.2005 г. са утвърдени цени за пренос и съхранение на природен газ, които са в сила от 01.03.2005 г., както следва:

- Цена за пренос на природен газ по газопреносните мрежи до изходни точки на територията на страната – 19,73 лв./ 1000 нм³, без ДДС. Тарифата за пренос е еднокомпонентна, тип „пощенска марка“ – еднаква за цялата територия на страната и независеща от разстоянието и от това на кои входни и изходни точки се подава или изтегля газът;
- Цена за съхранение на природен газ – 2,49 лв./ 1000 нм³/ месец, без ДДС.

През 2016 г. по заявление на дружеството с решение на КЕВР № Ц-20 от 30.06.2016 г. са утвърдени следните цени за предоставяни услуги по преноса на природен газ през газопреносната мрежа за транзитен пренос:

- Цена на услугата „прекъсваем пренос в права посока“ – 15,78 лв./1000 м³, без ДДС
- Цена на услугата „реверсивен пренос на търговска база“ – 9,87 лв./1000 м³, без ДДС

Под кубически метър природен газ се разбира количеството природен газ в обем един кубически метър при температура 20°C (293,15 K) и абсолютно налягане 0,101325 МРа.

Процес по внедряване на входно-изходен тарифен модел

„Булгартрансгаз“ ЕАД подаде в Комисия за енергийно и водно регулиране заявление с вх. № Е-15-45-51 от 10.11.2016 г. за утвърждаване на необходими годишни приходи за периода 2016-2018 г., съгласно чл. 18 от Методиката за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ през газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД (Методиката, обн., ДВ, бр. 72 от 29.08.2014 г., изм. и доп., бр. 76 от 30.09.2016 г., в сила от 19.09.2016 г.).

Съгласно чл. 18, ал. 2 от Методиката, с решението по чл. 18, ал. 1 от същата Комисията определя начина на прилагане на входно-изходния модел за съответния регулаторен период или за ценови период в рамките на регулаторен период: за всяка от газопреносните мрежи или за преносната система.

„Булгартрансгаз“ ЕАД предлага входно-изходният модел да се приложи за първия регулаторен период за газопреносната система, включваща НГПМ и ГМТП.

Прилагането на входно-изходния модел към газопреносната система като цяло цели постигане на еднакви тарифни условия за ползвателите на двете мрежи, като вътрешните междумрежови точки няма да бъдат тарифирани.

В изпълнение на чл. 33 от „Методика за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ по газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ , в периода 3 август 2017 - 25 август 2017 г. вкл. беше проведена публична консултация, в рамките на която постъпиха становища на заинтересовани страни. След разглеждането им, окончателните цени за достъп и пренос за газовата година от 1 октомври 2017 г. до 30 септември 2018 г. бяха приети с решения по т. 1.1. и т. 1.2 от Протокол УС №231/21.09.2017 г. на Управителния съвет на „Булгартрансгаз“ ЕАД и решения по т.2.1. и т.2.2. от Протокол НС №25/21.09.2017 г. на Надзорния съвет на „Булгартрансгаз“ като същите влизат в сила, считано от 1 октомври 2017 г.

2.1 Пренос на природен газ

Доставката на природен газ до потребители на територията на Република България се осъществява основно по националната газопреносна мрежа, представляваща сложно съоръжение, съставено от 1 835 км магистрални газопроводи и газопроводни отклонения високо налягане, три компресорни станции - КС „Кардам-1“, КС „Вълчи дол“ и КС „Полски Сеновец“, с обща инсталирана мощност от 49 MW, газорегулиращи станции, газоизмервателни станции, система за електрохимична защита, комуникационна система, информационна система и др. съпътстващи съоръжения. Мрежата за пренос на природен газ притежава достатъчен капацитет за задоволяване на настоящото потребление на природен газ. Към момента се използва около 45 % от максималния технически капацитет на системата. Природният газ, който се пренася по националната газопреносна мрежа, се осигурява основно от внос от Русия.

В качеството си на оператор на газопреносни мрежи, „Булгартрансгаз“ ЕАД, чрез Главно диспечерско управление, осигурява единно управление, надеждно функциониране и пренос на природен газ по газопреносната система и неговото отчитане при спазване изискванията за качество. Също така, извършва поддръжка на обектите и съоръженията на газопреносната система в съответствие с техническите изисквания и правилата за безопасност при работа, съблюдавайки европейските нормативи за опазване на околната среда и планове за развитие на газопреносната система.

По данни на Главно диспечерско управление, пренесените количества природен газ по националната газопреносна мрежа за разглеждания период са следните:

Пренесени количества природен газ, млн. нм ³			
Пренос	2016 г.	2017 г.	Изменение 2017 г. / 2016 г. в %
Януари	383,508	452,662	18,03%
Февруари	295,379	353,504	19,68%
Март	290,909	329,439	13,24%
Април	226,709	268,993	18,65%
Май	273,895	260,139	(5,02%)
Юни	250,618	272,868	8,88%
Юли	243,736	253,594	4,04%
Август	220,949	206,606	(6,49%)
Септември	228,608	230,995	1,04%
Общо:	2 414,311	2 628,800	8,88%

Наблюдава се увеличение с 8,88 % на пренесените количества природен газ през деветте месеца на 2017 г. спрямо пренесените количества през същия период на 2016 г. Увеличението се дължи на пренесените по-големи количества природен газ до междусистемни изходни точки в съответствие със сключени договори през 2016 г.

Увеличение на пренесените количества се наблюдава през седем от месеците на отчетния период, съответно с 18,03 %, 19,68 %, 13,24 %, 18,65 %, 8,88 %, 4,04 %, 1,04 % за януари, февруари, март, април, юни, юли и септември в сравнение с пренесените през същите месеци на 2016 г.

През май и август 2017 г. има намаление от 5,02%, или 13,756 млн. нм³ и с 6,49 %, или 14,343 млн. нм³ на пренесените количества природен газ в сравнение със същите месеци на 2016 г.

Най-малки количества природен газ са пренесени през м. август 2017 г. – 206,606 млн. нм³, а най-големи количества през м. януари 2017 г. – 452,662 млн. нм³.

През деветмесечието на 2017 г. пренесените количества природен газ, добит от източници в България (находище „Галата“ и находище „Долни дъбник“), са се увеличили с 22,04 %, спрямо същия период на 2016 г., като от 43,796 млн. нм³ през 2016 г. са увеличени на 53,450 млн. нм³ през 2017 г., общо за двете находища.

На следващата графика е показана динамиката на изменение на пренесените количества природен газ за разглеждания период.

Традиционно, през деветмесечието на 2017 г. се запазва сезонността в преноса на природен газ като най-големи количества са пренесени през месец януари, като през следващите три месеца количествата пренесен газ плавно намаляват до май, през юни и юли има леко увеличение, като през август е пренесен най-малко.

2.2 Транзитен пренос на природен газ

„Булгартрансгаз“ ЕАД извършва транзитен пренос на природен газ през територията на Република България за съседни държави - Турция, Гърция и Македония. Количествен и качествен анализ на входящите потоци природен газ по транзитните направления се извършва на газоизмервателни станции „Негру Вода“ 2 и 3. Предаването на природния газ по направления се осъществява съответно на ГИС Малкочлар за Турция, ГИС Стримонохори за Гърция и ГИС Жидилово за Македония.

През 2016 г. „Булгартрансгаз“ ЕАД откри реконструирани и модернизираните и модернизираните компресорни станции „Лозенец“, „Странджа“, „Петрич“ и „Ихтиман“ през които преминава транзитния пренос на природен газ в посока Турция и Гърция, с което завърши Фаза 1 от тяхното модернизиране.

Договорът за транзитен пренос на природен газ в горепосочените направления е сключен през 1998 г. с ООО „Газпром экспорт“, като с Допълнение № 11 от 2006 г., срокът на действие е продължен до 2030 г. Транзитната такса е договорена в щатски долари за пренесени 1 000 nm³ природен газ на 100 км и се актуализира ежегодно с отчетената инфлация в държавите от ЕС за предходната година. Стойността на услугата се изчислява на база заявени и фактически преминалите количества за трансграничен пренос.

Транзитираните количества природен газ към съседните държави за разглеждания период са следните:

Транзитирани количества природен газ за Турция, Гърция и Македония по месеци, млн. nm ³								
Месец	Турция		Гърция		Македония		Общо	
	2016 г.	2017 г.	2016 г.	2017 г.	2016 г.	2017 г.	2016 г.	2017 г.
Януари	1 364,926	1 375,921	288,527	318,343	33,852	54,065	1 687,305	1 748,329
Февруари	934,894	1 230,655	158,568	216,384	13,302	38,045	1 106,764	1 485,084
Март	905,934	1 258,031	151,917	112,577	12,279	13,491	1 070,130	1 384,099
Април	904,811	1 153,469	180,881	129,674	4,826	8,081	1 090,518	1 291,224
Май	966,792	1 020,748	174,373	259,154	3,185	4,098	1 144,350	1 284,000
Юни	894,490	883,181	242,700	277,373	3,720	3,592	1 140,910	1 164,146
Юли	637,774	911,892	192,748	245,332	11,718	20,319	842,240	1 177,543
Август	824,293	892,675	202,788	258,463	7,509	22,160	1 034,590	1 173,298
Септември	651,624	859,526	177,317	244,032	18,286	13,350	847,227	1 116,908
ОБЩО:	8 085,539	9 586,098	1 769,819	2 061,332	108,677	177,201	9 964,035	11 824,631

Наблюдава се увеличение на общите транзитирани количества през деветте месеца на 2017 г. (11 824,631 млн. nm³) спрямо тези, транзитирани за същия период на 2016 г. (9 964,035 млн. nm³), с 1 860,596 млн. nm³ (18,67 %), като се наблюдава увеличение на транзитираните количества природен газ и по трите направления Турция, Гърция и Македония.

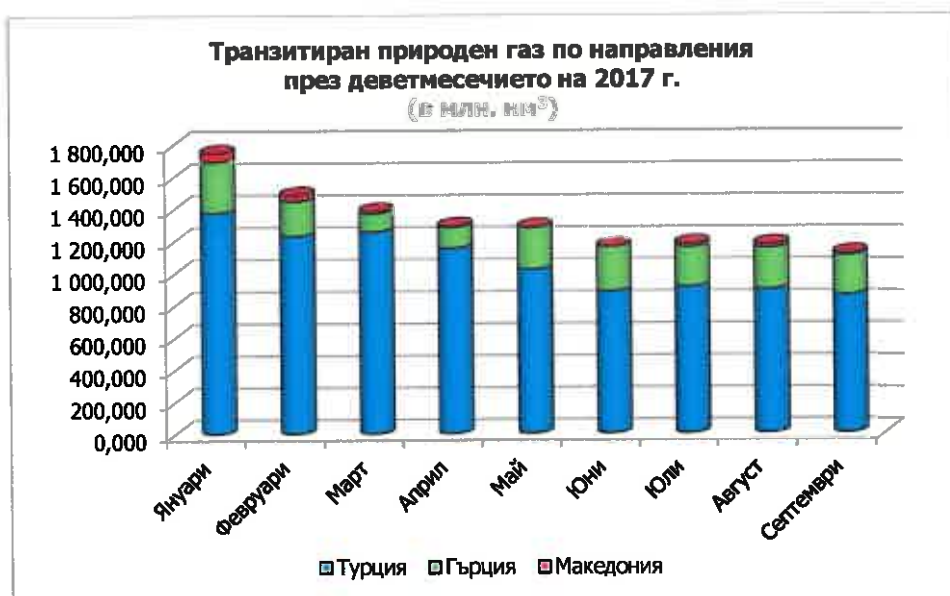
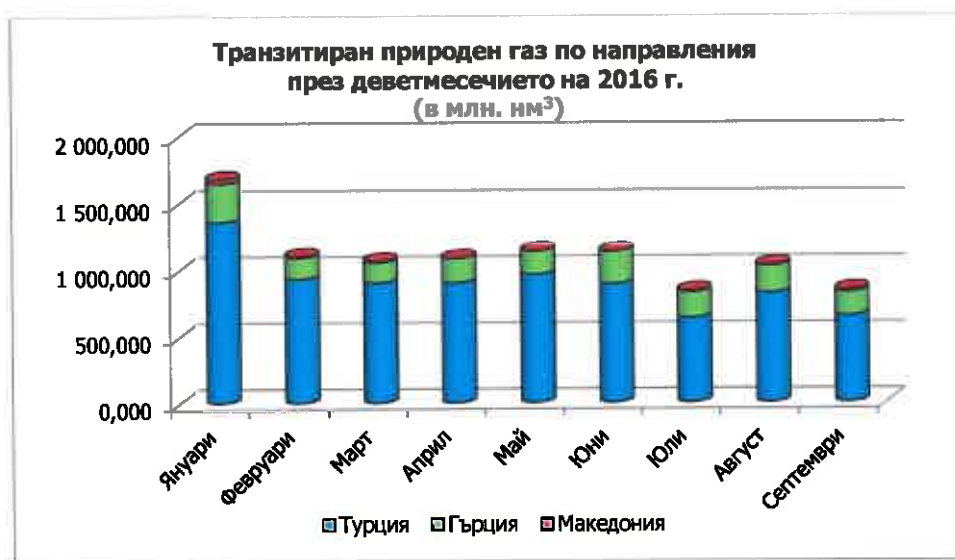

Транзитираните количества природен газ по направление Турция през периода януари-септември на 2017 г. са увеличени с 1 500,559 млн. nm^3 (18,56 %), сравнени с отчетените през същия период на 2016 г.

Увеличение от 291,513 млн. nm^3 (16,47 %) на транзитираните количества природен газ за Гърция е отчетено през деветмесечието на 2017 г., сравнени с тези през 2016 г.

За Македония също са пренесени по-големи количества природен газ през деветте месеца на 2017 г. – с 68,524 млн. nm^3 (68,52 %), сравнени с пренесените за периода януари-септември на 2016 г.

Разпределението на транзитираните количества природен газ по направления и месеци през разглежданите периоди на 2016 г. и 2017 г. са представени на графиките по долу.

През периода януари - септември на 2017 г. фактически транзитираните количества природен газ за Турция са 9 586,098 млн. нм³, представляващи 92,62 % от договорения за същия период капацитет, възлизащ на 10 350,000 млн. нм³. Фактически транзитираните количества по това направление бележат ръст с 18,56 % спрямо фактически транзитираните през деветмесечието на 2016 г. – 8 085,539 млн. нм³.

През м. януари са транзитирани най-големи количества природен газ – 1 375,921 млн. нм³, които представляват 101,92 % от заявените за трансграничен пренос 1 350,000 млн. нм³ природен газ. През следващите месеци транзитираните количества намаляват, като най-малко природен газ е транзитиран през м. септември – 859,526 млн. нм³, което представлява 85,95 % от заявено количество за същия месец от 1 000,000 млн. нм³.

През месеците в периода януари – септември на 2017 г. са транзитирани по-големи количества природен газ в сравнение със същите месеци на 2016 г. Най-голяма разлика спрямо транзитираните количества през предходната година се наблюдава през м. март – през 2017 г. са транзитирани 1 258,031 млн. нм³, което е с 352,097 млн. нм³ (38,87 %) повече от транзитираните през същия месец на 2016 г. – 905,934 млн. нм³. Транзитираните количества природен газ през м. март на настоящата година представляват 101,45 % от заявените количества (1 240,000 млн. нм³).

Единствено през м. юни на настоящата година са транзитирани по-малки количества природен газ, отколкото през предходната – 883,181 млн. нм³ (88,32 % от заявения капацитет) през м. юни 2017 г., при 894,490 млн. нм³ през същия месец на 2016 г., като се отбелязва намаление с 11,309 млн. нм³ (1,26 %).

През деветте месеца на 2017 г. фактически транзитираните количества природен газ за Гърция са 2 061,332 млн. нм³, представляващи 93,27 % от договорения за същия период капацитет, възлизащ на 2 210,000 млн. нм³. Фактически транзитираните количества по това направление бележат ръст с 16,47 % спрямо фактически транзитираните през деветмесечието на 2016 г. – 1 769,819 млн. нм³.

През м. януари са транзитирани най-големи количества природен газ – 318,343 млн. нм³, които представляват 109,77 % от заявените за трансграничен пренос 290,000 млн. нм³ природен газ. През следващите два месеца транзитираните количества намаляват, като най-малко природен газ е транзитиран през м. март – 112,577 млн. нм³, което представлява 41,70 % от заявено количество за същия месец от 270,000 млн. нм³.

През месеците януари, февруари, май, юни, юли, август и септември от отчетния период на 2017 г. са транзитирани по-големи количества природен газ в сравнение със същите месеци на 2016 г. Най-голяма разлика спрямо транзитираните количества през предходната година се наблюдава през м. май – през 2017 г. са транзитирани 259,154 млн. нм³, което е с 84,781 млн. нм³ (48,62 %) повече от транзитираните през същия месец на 2016 г. – 174,373 млн. нм³. Транзитираните количества природен газ през м. май на настоящата година представляват 107,98 % от заявените количества (240,000 млн. нм³).

През м. март и м. април на настоящата година са транзитирани по-малки количества природен газ, отколкото през предходната – 112,577 млн. нм³ (41,70 % от заявения капацитет от 270,000 млн. нм³) през м. март и – 129,674 млн. нм³ (54,03 % от заявен капацитет 240,000 млн. нм³) през м. април. Най-голямо е намалението през м. април 2017 г. с 51,207 млн. нм³ (28,31 %) в сравнение с предходната година.

През периода януари - септември на 2017 г. фактически транзитираните количества природен газ за Македония са 177,201 млн. нм³, представляващи 29,58 % от договорения за същия период капацитет, възлизащ на 599,000 млн. нм³. Фактически транзитираните количества по това направление бележат ръст със 63,05 % спрямо фактически транзитираните през деветмесечието на 2016 г. – 108,677 млн. нм³.

През м. януари са транзитирани най-големи количества природен газ – 54,065 млн. нм³, които представляват 80,69 % от заявените за трансграничен пренос 67,000 млн. нм³ природен газ. През следващите месеци транзитираните количества намаляват, като най-малко природен газ е транзитиран през м. юни – 3,592 млн. нм³, което представлява 5,36 % от заявено количество за същия месец от 67,000 млн. нм³

Най-голяма разлика спрямо транзитираните количества през предходната година се наблюдава през м. февруари – през 2017 г. са транзитирани 38,045 млн. нм³, което е с 24,743 млн. нм³ (186,01 %) повече от транзитираните през същия месец на 2016 г. – 13,302 млн. нм³. Транзитираните количества природен газ през м. февруари на настоящата година представляват 56,78 % от заявените количества (67,000 млн. нм³).

През месеците в периода януари – септември на 2017 г. са транзитирани по-големи количества природен газ в сравнение със същите месеци на 2016 г., като единствено през месеците юни и септември на настоящата година са транзитирани по-малки количества природен газ, отколкото през предходната – 3,592 млн. нм³ (5,36 % от заявения капацитет) през м. юни 2017 г., при 3,720 млн. нм³ през същия месец на 2016 г. (намаляние с 0,128 млн. нм³ или 3,44 %). През м. септември 2017 г. са транзитирани 13,350 млн. нм³ (19,13 % от заявения капацитет), или с 4,936 млн. нм³ (26,99 %) по-малко в сравнение със същия месец през 2016 г.

Процентното разпределение на транзитираните количества природен газ по направления (Турция, Гърция и Македония) за деветте месеца на 2016 и 2017 година е представено на графиките по долу.

В разпределението на транзитирания природен газ по направления се наблюдава незначително намаляние от 0,08 % на дела по направление Турция, спрямо дела през деветмесечието на 2016 г. Делът му през периода януари - септември на 2016 г. е 81,15 %, а през 2017 г. е намалял на 81,07 %. Намаляние от 0,33 % се наблюдава в дела на транзитираните количества по направление Гърция, които представляват 17,43 % от общо транзитирания газ за периода януари - септември на 2017 г. при 17,76 % за същия

период на 2016 г. Делът на транзитирания природен газ през деветмесечието в посока Македония се повишава през 2017 г., спрямо 2016 г. и възлиза съответно на 1,09 % (за 2016 г.) и 1,50 % (за 2017 г.) от общо пренесените количества природен газ по газопреносната мрежа за транзитен пренос на Дружеството.

2.3 Съхранение на природен газ

Дейността „Съхранение на природен газ“ се извършва в единственото на територията на страната подземно газово хранилище „Чирен“ (ПГХ „Чирен“), собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД. ПГХ „Чирен“ представлява сложен комплекс от подземни и надземни съоръжения - експлоатационни сондажи, събирателни газопроводи (шлейфи) към тях, компресорна станция с обща инсталирана мощност 10 MW, съоръжения за подготовка, обработка, контрол и измерване на газа, както и други прилежащи съоръжения.

Технологичният процес, свързан с извършването на услугата „съхранение на природен газ“, е сезонен (цикличен) и се изразява в добив и нагнетяване на газ от/ в подземното газово хранилище.

През периода януари - септември на 2017 г. от подземното газохранилище Чирен са добити 260,674 млн. nm^3 и са нагнетени 350,007 млн. nm^3 .

Общите нагнетени и добити количества природен газ през деветмесечието на 2016 г. и 2017 г. са представени в таблицата по-долу, както следва:

Добити и нагнетени количества природен газ през 2016 г. и 2017 г., млн. nm^3				
Месец	Добив 2016 г.	Добив 2017 г.	Нагнетяване 2016 г.	Нагнетяване 2017 г.
Ян.	92,904	96,451	0,107	2,165
Февр.	83,319	78,064	0,068	2,562
Март	66,565	60,100	0,057	15,763
Апр.	1,210	4,442	2,977	17,243
Май	0,030	0,993	50,417	50,966
Юни	0,028	2,509	59,173	69,349
Юли	2,178	2,064	87,455	86,982
Авг.	3,242	8,336	61,897	50,544
Септ.	20,074	7,715	37,430	54,433
Общо:	269,550	260,673	299,581	350,007

Количеството природен газ в хранилището, собственост на клиенти към 01 януари 2017 г. е 229,826 млн. nm^3 . Данните в таблицата включват виртуално добития и нагнетен природен газ.

Реално и виртуално добитите количества през деветте месеца на 2017 г. са 260,673 млн. nm^3 , като са с 3,29 %, или 8,876 млн. nm^3 , по-малко от добитите количества през 2016 г.

От тях 4,928 млн. нм³ са за технологични нужди, като 3,338 млн. нм³ за балансиране на преносната система, 1,320 млн нм³ за собствени технологични нужди на националната мрежа и 0,270 млн. нм³ за технологични нужди на ПГХ Чирен, направени от „Булгартрансгаз“ ЕАД. Реално добитите количества природен газ за клиенти са деветте месеца на 2017 г. са 215,593 млн. нм³, като са с 16,29 % или 41,946 млн. нм³ по-малко от нагнетените през същия период на 2016 г. (257,539 млн. нм³).

Отчетените реално и виртуално нагнетени количества в ПГХ Чирен през периода януари – септември на 2017 г. са 350,007 млн. нм³, като са с 16,83 % или 50,426 млн. нм³ повече от общо нагнетените през деветмесечието на 2016 г. Нагнетените количества за клиенти (реални и виртуални) са в размер на 295,888 млн. нм³ и са с 0,61 % или 1,78 млн. нм³ от нагнетените 294,108 млн. нм³ през деветмесечието на 2016 г.

На следващата графика е представена динамиката на количествата съхраняван природен газ за клиенти в ПГХ „Чирен“ за деветмесечието на 2017 г. и за същия период на предходната 2016 г. (количествата са към края на съответните месеци).

Към 30 септември 2017 г. наличният природен газ на клиенти в ПГХ „Чирен“ е 310,300 млн. нм³, като е с 12,82 % или с 35,272 млн. нм³ повече от наличния към края на м. септември 2016 г.

3. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

Финансово-икономическото състояние на „Булгартрансгаз“ ЕАД е разгледано и анализирано въз основа на изготвените финансово-счетоводни документи и отчет за финансовото състояние на Дружеството за периода януари-септември на 2017 г., съпоставени със същия отчетен период на 2016 г.

3.1. Основни финансови показатели

В хил. лв.

Финансови показатели	Отчет 01.01-30.09.2016 г.	Отчет 01.01-30.09.2017 г.	Изменение 2017 г./ 2016 г.
Общо приходи от оперативна дейност ¹⁾	235 786	251 700	6,75%
ЕВИТДА ²⁾	129 558	129 557	(0,00%)
ЕВИТ ³⁾	66 189	61 895	(6,49%)
ЕВТ ⁴⁾	66 569	52 136	(21,68%)
ЕВИТДА марж	54,95%	51,47%	(6,32%)
Общо активи	2 170 025	2 230 028	2,77%
ДМА	1 724 307	1 715 546	(0,51%)
Оборотен капитал ⁵⁾	342 052	444 085	29,83%
Парични наличности	207 750	313 525	50,91%
Собствен капитал	2 019 147	2 057 108	1,88%
Дългосрочни банкови заеми	0	0	0,00%
Численост на персонала	1 141	1 162	1,84 %

1) Общо приходи от оперативна дейност включват приходите от безвъзмезден прир.газ за технологични нужди

2) ЕВИТДА – печалба преди лихви, данъци и амортизации;

3) ЕВИТ – печалба преди лихви и данъци;

4) ЕВТ – печалба преди данъци;

5) Оборотен капитал – Текущи активи минус текущи пасиви

3.2. Приходи и разходи на „Булгартрансгаз“ ЕАД

Основните приходи на „Булгартрансгаз“ ЕАД през периода 01.01.-30.09.2017 г. са от лицензионните дейности пренос, трансграничен пренос и съхранение на природен газ. Допълнително, като приход в отчета за всеобхватния доход е записана стойността на използвания природен газ за технологични нужди за целите на трансграничния пренос, който се получава безвъзмездно от ползвателите на мрежата, за които се извършва трансграничен пренос.

Във финансовия отчет природният газ за технологични нужди за трансграничен пренос е отразен и в приходната, и в разходната част. За предоставения безвъзмезден природен газ доставчикът ООО „Газпром экспорт“ ежемесячно издава фактура, която е с нулева стойност. Само за митнически и счетоводни цели този газ се остойностява по цена на природния газ на входа на газопреносната мрежа, утвърдена от Комисията за енергийно и водно регулиране на обществения доставчик „Булгаргаз“ ЕАД.

• Приходи. Анализ и динамика на структурата на приходите

В табличен вид е представен сравнителен анализ на отчетните приходи през деветмесечието на 2017 г. и през същия период на 2016 г., както и динамиката на тяхното изменение.

В хил. лв.

Приходи от дейността	Отчет	Отчет		Изменение	
	01.01-30.09.2016 г.	01.01-30.09.2017 г.		2017 г. / 2016 г.	
	ст-ст	ст-ст	отн. тегло	абс. ст-ст	в %
Приходи от пренос до клиенти в страната	42 407	46 662	18,54%	4 255	10,03%
Приходи от трансграничен пренос	150 212	154 784	61,50%	4 572	3,04%
Приходи от съхранение на прир. газ	1 904	3 065	1,22%	1 161	60,98%
Приходи от безвъзмезден газ по транзитен газопровод	38 962	41 851	16,63%	2 889	7,41%
Други приходи от дейността	2 301	5 338	2,12%	3 037	131,99%
Нетни приходи от продажби	235 786	251 700	100,00%	15 914	6,75%
Финансови приходи	7 963	5 105	1,99%	(2 858)	(35,89%)
Общо приходи:	243 749	256 805	100,00%	13 056	5,36%

Реализираните през деветмесечието на 2017 г. общо приходи са в размер на 256 805 хил. лв., а нетните приходи от продажби (включително стойността на безвъзмездния природен газ по транзитния газопровод) са в размер на 251 700 хил. лв.

В сравнение със същия период на 2016 г., общият размер на приходите, реализирани от Дружеството, се увеличава с 13 056 хил. лв. (5,36 %), като нетните приходи от продажби (включително стойността на безвъзмездния природен газ) също бележат ръст с 15 914 хил. лв. (6,75 %). Увеличение се отбелязва при приходите от всички лицензионни дейности и други приходи.

В рамките на нетните приходи от продажби е осчетоводен и безвъзмездният горивен газ, предоставен по дългосрочния договор за транзитен пренос, в размер на 41 851 хил. лв. Този газ се използва основно за гориво на компресорните станции по транзитния газопровод и не носи реален приход на Дружеството.

Приходите от безвъзмезден газ по системата за транзитен пренос за периода януари-септември са по-високи спрямо тези за същия период на 2016 г., като увеличението е с 2 889 хил. лв. (7,41 %). Това се дължи на по-високата среднопретеглената цена, по която е осчетоводен безвъзмездният газ за периода 01.01-30.09.2017 г., в размер на 329,24 лв./1000 нм³, в сравнение с тази за същия период на 2016 г., която е в размер на 327,22 лв./1000 нм³, както и на по-големите изразходвани количества природен газ с 8,043 млн. нм³ (6,75 %).

При елиминиране на приходите от безвъзмезден газ, отчетени през деветмесечието на 2017 г. и 2016 г., се забелязва, че приходите от продажби за 2017 г. са по-високи от отчетените през 2016 г. с 13 025 хил. лв. (6,62 %), като увеличение се наблюдава при приходите от всички лицензионни дейности на Дружеството.

В общата структура на приходите, реализирани през деветмесечието на 2017 г., най-голям дял заемат приходите от трансграничен пренос на природен газ, възлизащи на 154 784 хил. лв., с относителен дял в нетните приходи от продажби от 61,50 %. Отчетените приходи от трансграничен пренос в периода януари-септември на 2017 г.,

съпоставени спрямо отчетените през същия период на 2016 г., са се увеличили с 4 572 хил. лв. (3,04 %), което се дължи както на по-големите транзитирани количества природен газ към съседните държави с 18,67 %, така и на повишената транзитна такса в сила от 01.01.2017 г., съгласно разпоредбите на сключения договор. Транзитираните количества в направление Турция са по-високи от предходната година с 1 500,559 млн. нм³ (18,56 %), към Гърция с 291,513 млн. нм³ (16,47 %), а към Македония с 68,524 млн. нм³ (63,05 %).

През деветмесечието на 2017 г. реализираните приходи от пренос на природен газ, в размер на 46 662 хил. лв., които представляват 18,54 % от нетните приходи от продажби на Дружеството, са по-високи с 4 255 хил. лв. (10,03 %) в сравнение с реализираните през същия период на 2016 г., което се дължи на по-големите количества пренесен природен газ през настоящата година, спрямо предходната с 214,489 млн. нм³ (8,88 %).

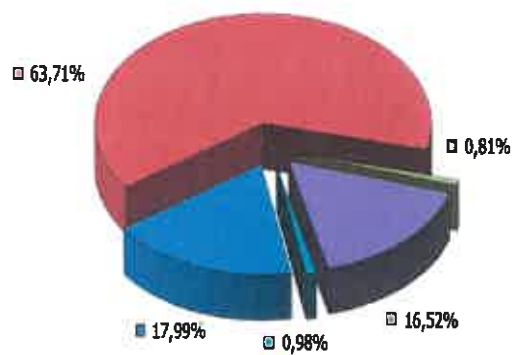
През периода януари-септември на 2017 г. са отчетени два пъти повече приходи от съхранение на природен газ в размер на 3 065 хил. лв. (1,22 % от нетните приходи от продажби), като през предходната година са 1 904 хил. лв. Реализираните по-високи приходи от съхранение са в резултат на влязлото в сила на 01 април 2016 г. изменение на „План за действие при извънредни ситуации“, утвърден със Заповед № Е-РД-16-298/26.06.2016 г. на Министъра на енергетиката, както и на по-ефективното използване на капацитета за търговски цели.

Другите приходи на Дружеството, които представляват 2,12 % от нетните приходи от продажби, са увеличени с 3 037 хил. лв. или два пъти повече от реализираните през деветмесечието на 2016 г. За периода 01.01.-30.09.2017 г. са отчетени 5 338 хил. лв., а през същия период на 2016 г. – 2 301 хил. лв. По-високите „Други приходи“ през настоящия отчетен период се дължат основно на осчетоводени приходи от отрицателен дисбаланс на природен газ през деветмесечието на 2017 г. в размер на 2 490 хил. лв., като през 2016 г. не са реализирани такива приходи. Също така, увеличението се дължи и на по-големите приходи от финансиране в размер на 1 668 хил. лв., които през периода 01.01.-30.09.2016 г. възлизат на 336 хил. лв.

Намаление от 35,89 % бележат отчетените финансови приходи през деветмесечието на 2017 г. В сравнение с отчетените 7 963 хил. лв. през периода 01.01.-30.09.2016 г., те са намалели на 5 105 хил. лв. през 2017 г. (с 2 858 хил. лв.). Това се дължи на по-ниските приходи от лихви през настоящата година (в размер на 1 351 хил. лв., при реализирани през деветмесечието на 2016 г. – 1 995 хил. лв.) поради намаляване на лихвените нива на банковия пазар, както и на отчетените с 2 214 хил. лв. по-малко приходи от промяна на валутни и курсови разлики през периода 01.01.-30.09.2017 г. Приходите и разходите от валутни курсови разлики не представляват реален паричен разход, а счетоводно записване на изменението на стойността на наличните парични средства във валута, което е в резултат на промяна на курса на долара. Това преизчисление се извършва в края на всеки месец с цел коректно представяне на левовата равностойност на валутните средства.

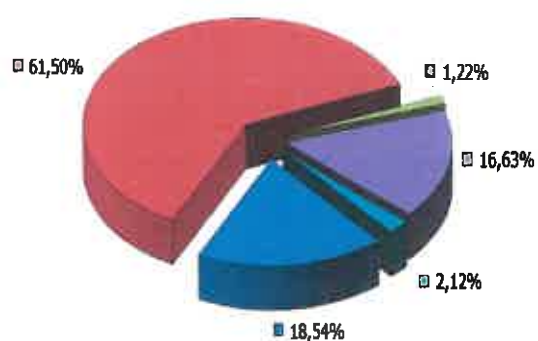
Структурата на отчетените нетни приходи от продажби (включително стойността на безвъзмездния природен газ по транзитния газопровод) за деветмесечието на 2017 г., съпоставени с тези за същия период през 2016 г., е представена на следващата графика:

Приходи от дейността
01.01.-30.09.2016 г.

- Приходи от пренос до клиенти в страната
- Приходи от трансграничен пренос
- Приходи от съхранение на прир. газ

Приходи от дейността
01.01.-30.09.2017 г.

- Приходи от безвъзмезден газ по транзитен газопровод
- Други приходи от дейността

• Разходи. Анализ и динамика на структурата на разходите

В хил. лв.

Разходи за дейността	Отчет 01.01-30.09.2016 г.		Отчет 01.01-30.09.2017 г.		Изменение 2017 г./ 2016 г.	
	ст-ст	отн. тегло	ст-ст	отн. тегло	абс. ст-ст	в %
Технологични разходи	43 383	25,60%	49 518	26,69%	6 135	14,14%
Техн. р-ди за пренос на природен газ до клиенти в страната	3 280	1,94%	5 097	2,75%	1 817	55,40%
Техн. р-ди за съхранение на природен газ	1 141	0,67%	1 484	0,80%	343	30,06%
Техн. р-ди за трансграничен пренос на природен газ	38 962	22,99%	42 937	23,14%	3 975	10,20%
Разходи по икономически елементи	126 099	74,40%	136 039	73,31%	9 940	7,88%
Разходи за материали	3 991	2,35%	4 733	2,55%	742	18,59%
Разходи за външни услуги	8 224	4,85%	4 596	2,48%	(3 628)	(44,11%)
Разходи за амортизации	63 369	37,39%	67 662	36,46%	4 293	6,77%
Разходи за персонал	36 432	21,50%	37 307	20,11%	875	2,40%
Разходи за социално осигуряване	5 065	2,99%	5 342	2,88%	277	5,47%
Други разходи	9 018	5,32%	16 399	8,84%	7 381	81,85%
Оперативни разходи	169 482	100,00%	185 557	100,00%	16 075	9,48%
Разходи в това число:	115	0,06%	4 248	2,08%	4 133	3593,91%
Промени в салда на прод.и незавършено производство	(236)	(0,13%)	(159)	(0,08%)	77	(32,63%)
Себестойност на продадените стоки	351	0,20%	4 407	2,15%	4 056	1155,56%
Финансови разходи	7 583	4,28%	14 864	7,26%	7 281	96,02%
Общо разходи	177 180	100,00%	204 669	100,00%	27 489	15,51%

Отчетените разходи през деветмесечието на 2017 г. са както следва:

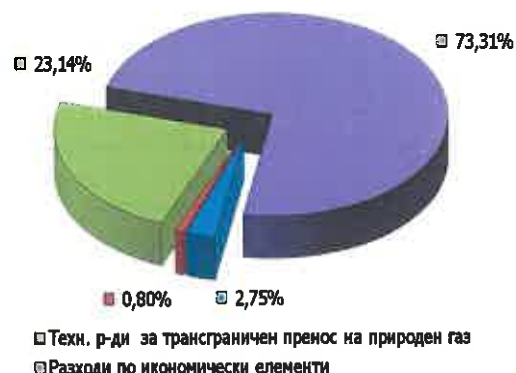
- Технологични разходи за пренос на природен газ по националната и транзитната газопреносни мрежи и за съхранение на природен газ в размер на 49 518 хил. лв. (26,69 %) от оперативните разходи;
- Разходи по икономически елементи в размер на 136 039 хил. лв. (73,31 % от оперативните разходи);
- Финансови разходи в размер на 14 864 хил. лв.;

Структурата на отчетените от „Булгартрансгаз“ ЕАД оперативни разходи, в т.ч. и разходите по икономически елементи за деветмесечието на 2017 г., съпоставена със структурата на разходите за същия период на 2016 г. е представена на следващата графика:

**Разходи за дейността
01.01.-30.09.2016 г.**

**Разходи за дейността
01.01.-30.09.2017 г.**

**Разходи по иконом. елементи
01.01.-30.09.2016 г.**

**Разходи по иконом. елементи
01.01.-30.09.2017 г.**

Съпоставяйки отчетените през периода януари-септември на 2017 г. общи разходи на Дружеството с тези за същия период на предходната 2016 г. се отчита тенденция на увеличение – с 27 489 хил. лв. (15,51 %), а именно от 177 180 хил. лв. през деветмесечието на 2016 г. на 204 669 хил. лв. през разглеждания период на 2017 г.

Оперативните разходи са с 16 075 хил. лв. (9,48 %) по-високи от отчетените през същия период на 2016 г. Увеличението на оперативните разходи, в сравнение с отчетените през деветмесечието на 2016 г., се дължи на по-високите разходи по икономически елементи с 9 940 хил. лв. (7,88 %) и технологични разходи за всички лицензионни дейности със 6 135 хил. лв. (14,14 %).

Наблюдава се значително увеличение на себестойността на продадените стоки с 4 056 хил. лв. или 11 пъти повече в сравнение с отчетената през периода януари-септември на 2016 г., възлизаща на 351 хил. лв. Това съществено увеличение на отчетната стойност е в резултат на продаден природен газ на контрагенти във връзка с дисбаланса на газа.

Наблюдава се увеличение на технологичните разходи за деветмесечието на 2017 г., през което те възлизат на 49 518 хил. лв. или са със 6 135 хил. лв. (14,14 %) повече от отчетените 43 383 хил. лв. през същия период на 2016 г., дължащо се на увеличението на технологичните разходи за всички лицензионни дейности.

При съпоставка на технологичните разходи за трансграничен пренос на природен газ с отчетните данни за деветмесечието на 2016 г., се наблюдава увеличение с 3 975 хил. лв. (10,20 %), (от 38 962 хил. лв. за деветмесечието на 2016 г. на 42 937 хил. лв. за същия период на 2017 г.), което е в резултат както на по-високата средно претеглена цена в размер на 329,24 лв./ 1000 нм³, по която е осчетоводен безвъзмездният газ за периода 01.01.-30.09.2017 г., сравнена с тази за същия период на 2016 г., която е в размер на 327,22 лв./1000 нм³, така и на по-големите количества изразходван безвъзмезден природен газ за технологични нужди по транзитната мрежа.

Технологичните разходи за пренос до клиенти в страната са в размер на 5 097 хил. лв., като се наблюдава увеличение от 1 817 хил. лв. (55,40 %) спрямо същия период на 2016 г. Причината е както в по-високата средно-претеглената цена, по която са осчетоводени технологичните разходи за пренос на природен газ в страната, която е в размер на 401,28 лв./ 1000 нм³, в сравнение с тази за същия период на 2016 г., която е в размер на 352,22 лв./ 1000 нм³, така и по-големите използвани количества природен газ за технологични нужди по преноса през деветмесечието на 2017 г., в сравнение с тези през същия период на изминалата 2016 г.

Технологичните разходи за съхранение са в размер на 1 484 хил. лв. и са по-високи спрямо отчетените през периода януари-септември на предходната година с 343 хил. лв. (30,06 %). Причината е както в по-високата средно претеглена цена, по която са осчетоводени технологичните разходи за съхранение на природен газ в ПГХ „Чирен“, която е в размер на 374,31 лв./ 1000 нм³, в сравнение с тази за същия период на 2016 г., която е в размер на 340,49 лв./ 1000 нм³, така и в използваните по-големи количества природен газ за технологични нужди по съхранението през настоящия разглеждан период.

Разходите по икономически елементи са се увеличили с 9 940 хил. лв. (7,88 %) спрямо реализираните през деветмесечието на 2016 г. Това се дължи на повишението на всички разходи по икономически елементи, с изключение на разходите за външни услуги, които са намалели с 3 628 хил. лв. (44,11 %), сравнени с тези от същия период на предходната година.

Разходите за амортизация са в размер на 67 662 хил. лв. и представляват 36,46 % от оперативните разходи на Дружеството. Увеличението им с 4 293 хил. лв. през деветмесечието на 2017 г., спрямо същия отчетен период на 2016 г., се дължи на въвеждането на нови активи в експлоатация.

Отчетените разходи за материали за периода януари-септември на 2017 г. възлизат на 4 733 хил. лв., като увеличението им със 742 хил. лв. спрямо същия период на 2016 г., се дължи главно на по-високите отчетени стойности на разходи за електроенергия, вода и топлинна енергия с 345 хил. лв. (20,03 %). По - големия разход се дължи на по - големия брой отработени машиночасове от газокомпресорните агрегати в КС „Вълчи дол“, именно 4 294 за деветмесечието на 2017 г. и 2 744 за деветмесечието на 2016 г. Количеството изразходвана ел. енергия за КС „Вълчи дол“ за деветмесечието на 2017 г. е по-голямо (5 953 423 kW/h) в сравнение деветмесечието на 2016 г. (3 394 614 kW/h). В допълнение, отчетените разходи за основни материали са увеличени с 269 хил. лв. (41,90 %) – от 642 хил. лв. през деветмесечието на 2017 г. на 911 хил. лв. през същия период на настоящата година.

Също така, повишение има при разходите за горива и смазочни материали със 149 хил. лв. (16,11 %), за работно облекло със 70 хил. лв. (179,49 %) и за други разходи за материали с 81 хил. лв. (91,01 %).

Разходите за външни услуги са в размер на 4 596 хил. лв., като е отчетен спад с 3 628 хил. лв. през деветмесечието на 2017 г., сравнени с отчетените 8 224 хил. лв. през същия период на 2016 г., дължащ се основно на по-ниските разходи за инспекция газопровод с 3 506 хил. лв. (88,58 %) – от 3 958 хил. лв. на 452 хил. лв., което е в съответствие с одобрената инвестиционна програма на Дружеството. В допълнение, пониски са разходите за консултантски услуги с 450 хил. лв. (63,56 %) през разглеждания период на 2017 г.

Разходите за персонал и социално осигуряване възлизат на 42 649 хил. лв. и са с 1 152 хил. лв. (2,78 %) по-високи от реализираните през деветмесечието на 2016 г., което е резултат от актуализацията на основната работна заплата, в съответствие с подписания Колективен трудов договор.

Другите разходи на „Булгартрансгаз“ ЕАД са в размер на 16 399 хил. лв. като бележат ръст със 7 381 хил. лв. сравнено с деветмесечието на 2016 г., дължащ се на направена вноска от 10 225 хил. лв. за фонд „Сигурност на електроенергийната система“, която е в размер на 5 % от приходите за достъп, пренос и съхранение на природен газ, съгласно допълнение на чл. 36е, ал. 1 от Закона за Енергетиката в сила от 21.06.2016 г. (през предходната година вноската е дължима след влизане в сила на изменението на ЗЕ, т.е. за месеците – юли-септември). По-високите „Други разходи“ се дължат също така и на направените разходи за акциз в размер на 4 292 хил. лв., които, в сравнение с отчетените 3 146 хил. лв. през същия период на 2016 г., бележат увеличение с 1 146 хил. лв. (36,43 %) поради изразходваните по-големи количества природен газ за технологични разходи.

Отчетените финансови разходи на Дружеството за периода януари-септември на 2017 г. са 14 864 хил. лв. Те се увеличават със 7 281 хил. лв. (96,02 %) от 7 583 хил. лв. през същия период на 2016 г. Това се дължи основно на реализираните по-високи разходи от валутни курсови разлики (които представляват 99,85 % от финансовите разходи), които се променят от 7 553 хил. лв. през деветмесечието на 2016 г. на 14 841 хил. лв. през същия отчетен период на 2017 г.

От извършения анализ на приходите и разходите следва изводът, че **приходите от дейността по трите лицензии покриват извършените от „Булгартрансгаз“ ЕАД разходи.**

• АКТИВИ, КАПИТАЛ И ПАСИВИ. АНАЛИЗ И ДИНАМИКА НА СТРУКТУРАТА НА АКТИВИТЕ, КАПИТАЛА И ПАСИВИТЕ

В хил.лв.

Отчет за финансовото състояние	Отчет 01.01-30.09.2016 г.		Отчет 01.01-30.09.2017 г.		Изменение 2017 г. / 2016 г.	
	ст-ст	отн. тегло	ст-ст	отн. тегло	абс. ст-ст	в %
Обща сума на нетекущите активи в т.ч	1 809 204	83,37%	1 766 808	79,23%	(42 396)	(2,34%)
Имоти, машини и съоръжения	1 724 307	79,46%	1 715 546	76,93%	(8 761)	(0,51%)
Нематериални дълготрайни активи	2 055	0,09%	7 483	0,34%	5 428	264,14%
Дългосрочни вземания	121	0,01%	132	0,01%	11	9,09%
Други дългосрочни вземания	54 030	2,49%	31 134	1,40%	(22 896)	(42,38%)
Дългосрочни вземания от свързани лица	28 691	1,32%	12 513	0,56%	(16 178)	(56,39%)
Текущи активи в т.ч	360 821	16,63%	463 220	20,77%	102 399	28,38%
Материални запаси	108 340	4,99%	108 574	4,87%	234	0,22%
Търговски и други вземания	16 295	0,75%	19 703	0,88%	3 408	20,91%
Предплащания за текущи активи	7 656	0,35%	20	0,00%	(7 636)	(99,74%)
Вземания от свързани лица	20 780	0,96%	21 398	0,96%	618	2,97%
Налични пари и парични еквиваленти	207 750	9,57%	313 525	14,06%	105 775	50,91%
Общо активи	2 170 025	100,00%	2 230 028	100,00%	60 003	2,77%
Обща сума на капитал и резерви	2 019 147	93,05%	2 057 108	92,25%	37 961	1,88%
Общо пасиви в т.ч.	150 878	6,95%	172 920	7,75%	22 042	14,61%
Нетекущи задължения	132 109	6,09%	153 785	6,90%	21 676	16,41%
в т.ч. задължения към свързани лица	273	0,01%	249	0,01%	(24)	(8,79%)
Текущи задължения	18 769	0,86%	19 135	0,86%	366	1,95%
в т.ч. задължения към свързани лица	676	0,03%	699	0,03%	23	3,40%
Общо капитал и пасиви	2 170 025	100,00%	2 230 028	100,00%	60 003	2,77%

Към 30.09.2017 г. Дружеството притежава **общо активи** в размер на 2 230 028 хил. лв., като стойността им се е увеличила със 60 003 хил. лв. (2,77 %) спрямо отчетената към 30.09.2016 г. (2 170 025 хил. лв.).

Нетекущите активи представляват 79,23 % от общата стойност на активите на Дружеството. Стойността им към 30.09.2017 г. възлиза на 1 766 808 хил. лв. Към 30.09. на текущата година се наблюдава намаление от 2,34 % в общата стойност на нетекущите активи в сравнение със стойността им към 30.09.2016 г. (1 809 204 хил. лв.).

Понижението на стойността на нетекущите активи спрямо отчетените към 30.09.2016 г. се дължи основно на намалението на стойността на „Други дългосрочни вземания“, „Дългосрочни вземания от свързани лица“ и „Имоти, машини и съоръжения“.

Намалението на „Други дългосрочни вземания“ с 22 897 хил. лв. (42,38 %) е в резултат от признатата към 31.12.2016 г. обезценка на вземанията от обявената в несъстоятелност „Корпоративна търговска банка“ АД. Обезценката е извършена на база прието Решение на Управителния съвет на „Булгартрансгаз“ ЕАД от Протокол УС № 194/01.03.2017 г.

Дългосрочните вземания от свързани лица са намалели със 16 178 хил. лв. (56,39 %) спрямо стойността им към 30.09.2016 г., което се дължи на сключеното споразумение с „Булгаргаз“ ЕАД за изплащане на задълженията за предоставените услуги по пренос и съхранение на природен газ.

Най-голям дял в нетекущите активи имат „Имоти, машини и съоръжения“ – 1 715 546 хил. лв. (97,10 % от нетекущите активи на Дружеството), като в сравнение със стойността им към 30.09.2016 г. са намалели с 8 761 хил. лв. (0,51 %), което се дължи на начислена амортизация. От друга страна, през деветмесечието на 2017 г. е изграден и въведен в експлоатация обект „Технологична връзка между транзитен и магистрален газопровод при КС Лозенец“ на стойност 1 309 хил. лева и „ПГХ „Чирен“ – подмяна на тръби на закрит цикъл на ГМК“ на стойност 1 470 хил. лв.

Балансовата стойност на „Нематериалните дълготрайни активи“ се увеличава с 5 428 хил. лв. (над 2 пъти) – от 2 055 хил. лв. към 30.09.2016 г. на 7 483 хил. лв. към края на деветмесечието на 2017 г. основно поради финализирани договорни отношения през месец февруари 2017 г. във връзка с „Доставка и внедряване на Географска информационна система“ на стойност 5 745 хил. лв.

Дългосрочните вземания включват, освен вземането от обявената в несъстоятелност „Корпоративна търговска банка“ АД в размер на 31 134 хил. лв., и вземания от Агенция митници и други дългосрочни вземания в размер на 132 хил. лв.

Към 30.09.2017 г. **текущите активи** са в размер на 463 220 хил. лв., от които „Материални запаси“ – 108 574 хил. лв., „Търговски и други вземания“ в размер на 19 703 хил. лв., „Предплащания за текущи активи“ – 20 хил. лв., „Вземания от свързани лица“ – 21 398 хил. лв. и „Парични средства и еквиваленти“ – 313 525 хил. лв.

Стойността на текущите активи към 30.09.2017 г. се е увеличила спрямо стойността им към 30.09.2016 г. със 102 399 хил. лв. (28,38 %). Увеличението на стойността на текущите активи се дължи основно на увеличението на „Парични средства и еквиваленти“ със 105 775 хил. лв. (50,91 %). В допълнение, увеличение бележат Търговски и други вземания с 3 408 хил. лв. (20,91 %), като основно увеличение се наблюдава в стойността на ДДС за възстановяване с 1 904 хил. лв. „Предплащания за текущи активи“ са намалели значително със 7 636 хил. лв. (99,74 %) спрямо отчетената стойност към 30.09.2016 г., което се дължи основно на приключването на дейностите за модернизация на компресорните станции, съгласно сключен договор с „Главболгарстрой“ АД.

Вземания от свързани лица

Вземанията от свързани лица на „Булгартрансгаз“ ЕАД (дългосрочни и краткосрочни вземания и разсрочени плащания) възлизат на 33 911 хил. лв. към 30.09.2017 г. и, като абсолютна стойност, бележат спад с 15 560 хил. лв. (31,45 %) спрямо отчетените към 30.09.2016 г. – 49 471 хил. лв.

Дългосрочните вземания от свързани лица, отчетени към 30.09.2017 г., намаляват в сравнение с данните към 30.09.2016 г. – стойността на вземанията е по-ниска със 16 178 хил. лв. (56,39 %), като от 28 691 хил. лв. намаляват на 12 513 хил. лв. Краткосрочните вземания от свързани лица са се увеличили от 20 780 хил. лв. към 30.09.2016 г., на 21 398 хил. лв. към 30.09.2017 г. (2,97 %).

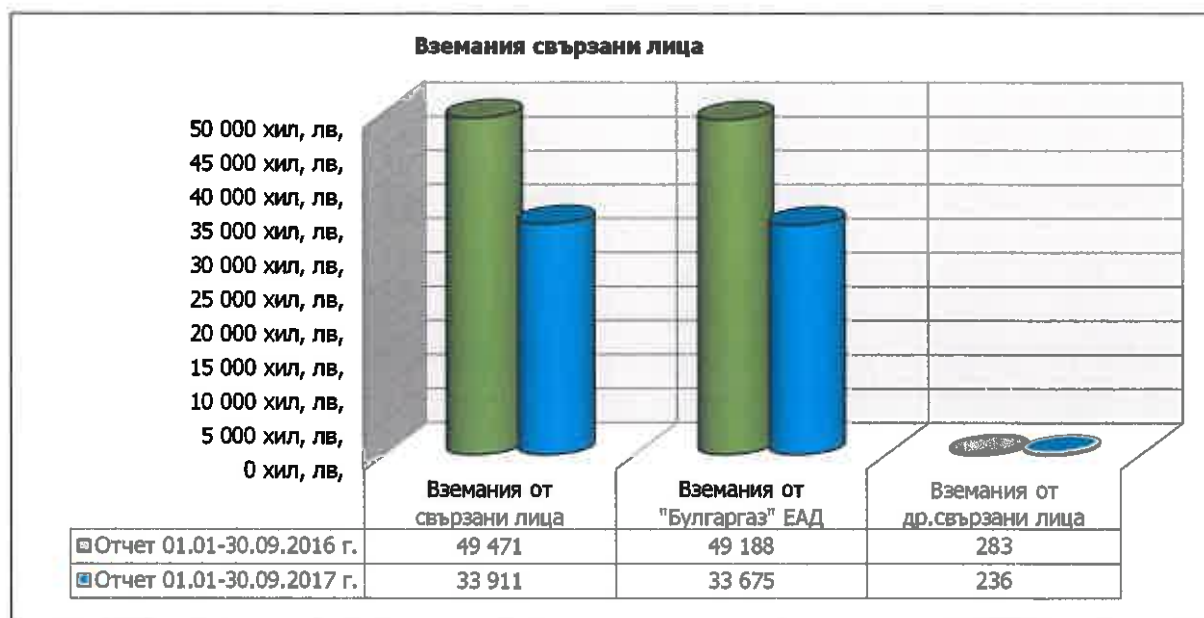
Вземанията от свързани лица (краткосрочни и дългосрочни) са представени на следващата графика:

Основните вземания от свързани лица на „Булгартрансгаз“ ЕАД са от „Булгаргаз“ ЕАД за предоставените услуги по пренос и съхранение на природен газ, включително просрочени вземания. Към 30.09.2016 г. те възлизат на 49 188 хил. лв., като се понижават с 15 513 хил. лв. (31,54 %) до 33 675 хил. лв. към 30.09.2017 г. (вземанията от „Булгаргаз“ ЕАД представляват 99,30 % от търговските вземания от свързани лица). С цел намаляване на вземанията и подобряване на събираемостта е сключено споразумение с „Булгаргаз“ ЕАД за разсрочено изплащане на натрупаните вземания за предоставяните услуги, като е подписан и погасителен план.

Вземанията от други свързани лица остават относително постоянни – от 283 хил. лв. към 30.09.2016 г. намаляват с 47 хил. лв. на 236 хил. лв. към 30.09.2017 г. В основната си част те представляват вземания от „Булгартел“ ЕАД за предоставени под наем свободни оптични влакна.

Вземанията от свързани лица на „Булгартрансгаз“ ЕАД са представени на следващата графика:

Собственият капитал на Дружеството към 30.09.2017 г. е в размер на 2 057 108 хил. лв. и се е увеличил с 37 961 хил. лв. (1,88 %) спрямо отчетения към края на деветмесечието на 2016 г.

Към 30.09.2017 г. регистрираният капитал на Дружеството е 871 268 хил. лв., като стойността му е с 3,55 % по-висока от тази към 30.09.2016 г. – 841 414 хил. лв.

Съгласно Решение на Съвета на директорите на „Български енергиен холдинг“ ЕАД, отразено в Протокол № 41-2017/23.05.2017 г., одобрено от Министъра на Енергетиката с Протокол № Е-РД-21-15/ 28.06.2017 г. и по реда на чл. 197 от Търговския закон, капиталът на Дружеството е увеличен чрез издаване на 29 853 905 нови обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност в размер на 1 (един) лев всяка, представляващи остатък от нетната печалба на „Булгартрансгаз“ ЕАД за изминалата 2016 г.

В допълнение, неразпределената печалба на Дружеството към 30.09.2017 г. е с 48 760 хил. лв. (29,04 %) по-висока от отчетената към края на деветмесечието на 2016 г. С цел постигане на по-уместно представяне в Отчета за финансово състояние и Отчета за собствения капитал, един от елементите е представен по различен начин в сравнение с финансовия отчет за 2016 г. Промяната касае единствено начина на представяне на елемент в Отчета за финансово състояние и Отчета за собствения капитал и не се отнася до начина на тяхното оценяване. Промяната се отнася до други резерви формирани в резултат на натрупани актюерски загуби в размер на 5 260 хил. лв., които са прекласифицирани от Неразпределена печалба в Други резерви.

Преоценъчният резерв е намалял от 868 038 хил. лв. към 30.09.2016 г. на 839 001 хил. лв. Намалението с 29 037 хил. лв. (3,35 %) се дължи на извършване към 31.12.2016 г. преценка на имоти, машини и съоразения с положителна нетна стойност в размер на 15 368 хил. лв., трансфериране от преоценъчния резерв към неразпределената печалба в размера на 44 368 хил. лв., както и на трансфериране през полугодията на 2017 г. на 37 хил. лв. към неразпределена печалба в следствие на бракуване на активите, за които е натрупан резервът.

Натрупаната неразпределена печалба е намалена с дължимия дивидент към едноличния собственик на капитала „Български енергиен холдинг“ ЕАД за 2016 г. в размер на 29 854 хил. лв. и прехвърляне на 1/10 от нетната печалба за 2016 г. към фонд „Резервен“ в размер на 6 634 хил. лв.

Нетекущите задължения към 30.09.2017 г. бележат ръст с 21 676 хил. лв. (16,41 %) спрямо отчетените в края на деветмесечието на 2016 г. – от 132 109 хил. лв. на 153 785 хил. лв. към 30.09.2017 г., което е резултат основно от увеличението на отсрочени приходи от финансиране с 23 205 хил. лв. (101,21 %), дължащо се на въведени в експлоатация към 31 март 2017 г. активи, обект на безвъзмездно финансиране: Газопроводна връзка Добрич – Силистра (15 910 хил. лв.), Модернизация КС „Петрич“ (12 792 хил. лв.), Модернизация КС „Ихтиман“ (12 792 хил. лв.).

В допълнение, на 17 май 2017 г. са подписани две споразумения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: споразумение за безвъзмездно финансиране за изпълнение на Действие с номер 6.8.2-0026-BG-S-M-16 и наименование „Подготвителни дейности за рехабилитация на участък ОС Вълчи дол – КВ Преселка от преносната система, ПОИ 6.8.2.“, като част от проект от „общ интерес“ 6.8.2 „Рехабилитация, модернизация и разширяване на българската газопреносна система“ и споразумение за безвъзмездно финансиране за изпълнение на Действие с номер 6.25.4-0015-BG-S-M-16 и наименование „Предпроектно проучване за Газов хъб „Балкан“, като част от проект от „общ интерес“ 6.25.4 „Инфраструктура, необходима за развитието на български газов хъб“. Към датата на изготвяне на финансовия отчет „Булгартрансгаз“ ЕАД е получил 40 % от стойността на финансирането или 73 хил. евро за първото грантово споразумение и 368 хил. евро за второто, в съответствие с условията на чл. 4.1.2 от Грантовото споразумение.

Текущите задължения по отчетни данни към 30.09.2017 г. са в размер на 19 135 хил. лв. и се увеличават с 1,95 % в сравнение с отчетените към 30.09.2016 г. (18 769 хил. лв.). Основно увеличение се наблюдава в „Гаранции по договор“, които към 30.09.2017 г. са в размер на 6 760 хил. лв., като са с 2 826 хил. лв. (71,84 %) по-високи от отчетените към края на деветмесечието на предходната година, които са в размер на 3 934 хил. лв.

Задълженията към свързани лица (текущи и нетекущи) са в размер на 948 хил. лв. (249 хил. лв. дългосрочни задължения и 699 хил. лв. краткосрочни). Те са намалели с 1 хил. лв. (0,11 %) от 949 хил. лв. към 30.09.2016 г.

3.3. ПАРИЧНИ ПОТОЦИ

Един от важните показатели на финансовото състояние на Дружеството е наличността и динамиката на паричните средства през деветмесечието на 2017 г. Това се обуславя от факта, че паричните средства са абсолютно ликвидните активи и от тази гледна точка наличността или липсата им определя възможността за своевременно погасяване на задълженията на Дружеството.

Нетните парични потоци на „Булгартрансгаз“ ЕАД за периода 01.01.-30.09.2017 г., съпоставени с тези през същия период на 2016 г. са представени в следващата таблица:

ПАРИЧЕН ПОТОК	Отчет 01.01-30.09.2016 г.	Отчет 01.01-30.09.2017 г.	Изменение 2017 г./ 2016 г.
НПП от оперативна дейност	164 191	144 498	(11,99%)
НППи от инвестиционна дейност	(80 416)	(32 450)	(59,65%)
НПП от финансова дейност	(40 562)	(28 904)	(28,74%)
Нетно увеличение/(намаление) на пари и парични еквиваленти	43 213	83 144	92,41%
Парични средства и парични екв. в началото на периода	165 534	240 353	45,20%
Валутни курсови разлики	(997)	(9 972)	900,20%
Парични средства и парични екв. в края на периода	207 750	313 525	50,91%

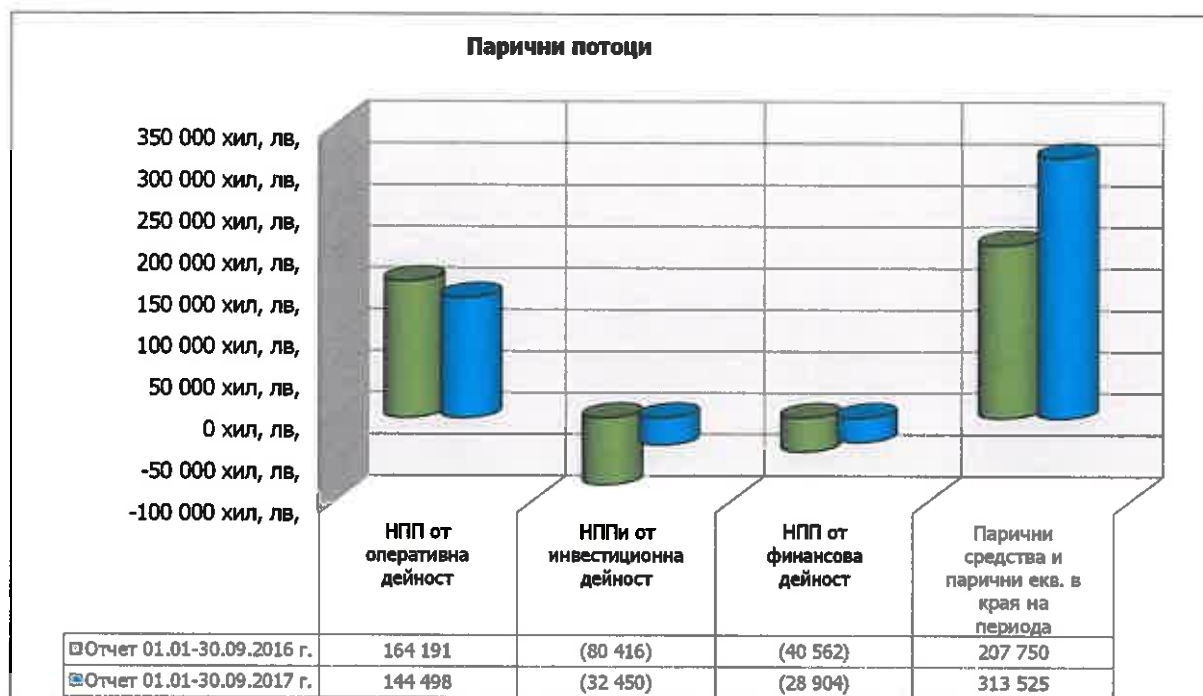
Към 30.09.2017 г. наличността на парични средства и парични еквиваленти на „Булгартрансгаз“ ЕАД е 313 525 хил. лв. Отчетено е увеличение от 50,91 % спрямо стойността на парични средства и парични еквиваленти към 30.09.2016 г. (207 750 хил. лв.).

През деветмесечието на 2017 г. нетните парични потоци от оперативна дейност са 144 498 хил. лв., като се наблюдава намаление от 11,99 % в сравнение с отчетените 164 191 хил. лв. през същия период на 2016 г. Причината за това е изходящият паричен поток, свързан с платени други данъци и акциз в размер на -18 405 хил. лв. през периода 01.01.-30.09.2017 г., докато през същия период на 2016 г. са възстановени 2 868 хил. лв.

Отрицателната стойност на паричните потоци за придобиване на имоти, машини и съоръжения, част от паричните потоци от инвестиционна дейност, се е понижила с 59,65 % през деветмесечието на 2017 г. - от -80 416 хил. лв. през 2016 г. на -32 450 хил. лв. за същия период на 2017 г.

Нетният паричен поток от финансова дейност за периода 01.01.-30.09.2017 г. е -28 904 хил. лв., като представлява постъпления от лихви и платени дивиденди. През същия период на предходната година постъпленията от лихви са в размер на 1 361 хил. лв., докато през настоящия разглеждан период възлизат на 950 хил. лв. За съответните периоди намаление бележи и размерът на платените дивиденди от -41 923 хил. лв. на -29 854 хил. лв. през деветмесечието на 2017 г., което показва, че до 30.09.2017 г. е изплатен целия дължим дивидент към „Български енергиен холдинг“ ЕАД.

Нетните парични потоци на Дружеството са представени на следващата графика:

Паричните потоци, визуализирани на графиката, отразяват спецификата на движение на средствата на „Булгартрансгаз“ ЕАД, чиято дейност е пряко свързана с експлоатирането на активи с висока стойност и необходимостта от значителни инвестиции за тяхната модернизация и поддръжка.

3.4. ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

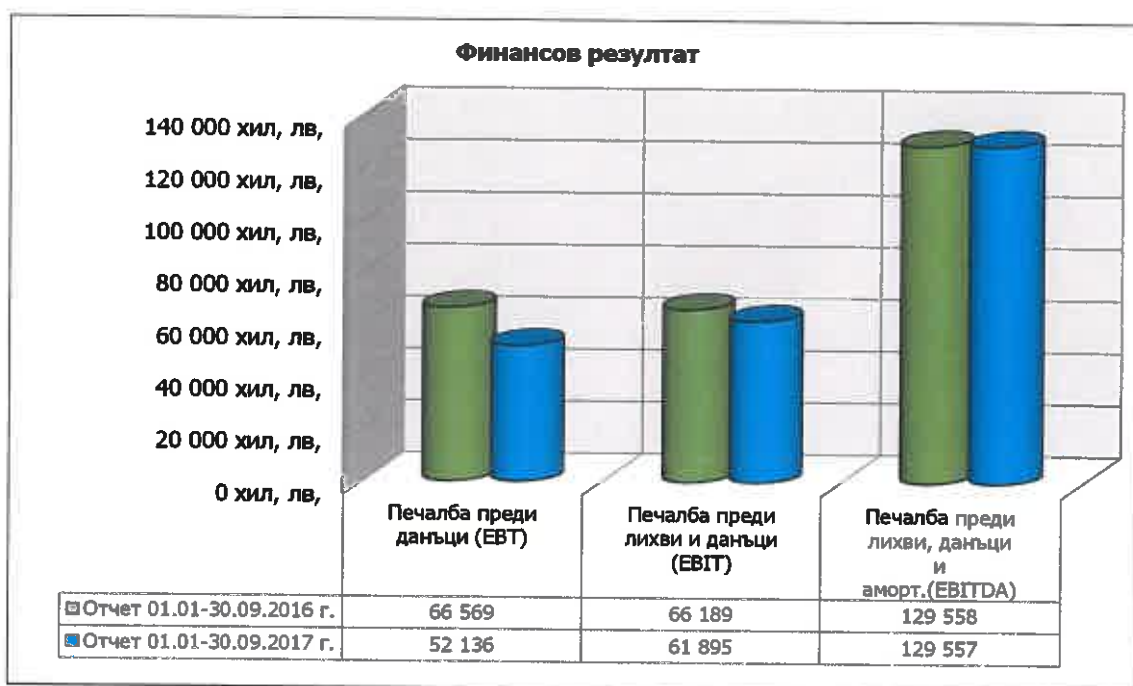
Финансови показатели	Отчет 01.01-30.09.2016 г.	Отчет 01.01-30.09.2017 г.
Коефициенти на ликвидност		
Обща ликвидност	19,22	24,21
Бърза ликвидност	13,04	18,53
Абсолютна ликвидност	11,07	16,38
Коефициенти на рентабилност		
Рентабилност на прих. от продажби	0,30	0,22
Рентабилност на разходите	0,46	0,32
Рентабилност на собствения капитал	0,03	0,02
Рентабилност на ДМА	0,04	0,03
Рентабилност на активите	0,03	0,02
Коефициенти на ефективност		
Коеф. на ефективност на приходите	0,66	0,71
Коеф. на ефективност на разходите	1,51	1,42
Обръщаемост на ДМА	0,12	0,13
Обръщаемост на активите	0,09	0,09
Коефициенти на финансова автономност		
Коефициент на задлъжнялост	0,07	0,08
Коефициент на финансова автономност	15,78	16,22
Коефициент на финансиране на дълготрайните активи	1,18	1,23
Коефициент на финансиране на краткотрайните активи	5,90	4,67

- Коефициентът на обща ликвидност към 30.09.2017 г. е 24,21 и показва колко лева от краткотрайните активи се падат на един лев текущо задължение. Високият коефициент на обща ликвидност осигурява по-добри възможности за погасяване на текущи задължения.
- Коефициентът на бърза ликвидност към 30.09.2017 г. е 18,53 и показва нивото на най-ликвидната част от краткотрайните активи към краткосрочните задължения.
- Коефициентът на рентабилност на приходите от продажби (печалба преди данъци/ нетен размер на приходите от продажби), към 30.09.2017 г. е 0,22 и показва, че всеки 1 лев приходи, носи съответно 0,22 лв. печалба.
- Коефициентът на ефективност на разходите (приходи/ разходи) е 1,42 и показва, че при 1 лев разходи са реализирани 1,42 лв. приходи през периода януари-септември 2017 г.

- Коефициентът на финансова автономност към края на деветмесечието на 2017 г. е 16,22 и показва степента на финансова независимост от ползване на чужди средства. Стойности на коефициента над 1-ца показват добра финансова автономност.
- Коефициентът на задлъжнялост показва степента на зависимост на Дружеството от своите кредитори за уреждане на задълженията си. Коефициентът определя колко задължения са отчетени на 1 лв. собствен капитал. Към 30.09.2017 г. са отчетени 0,08 лв. задължения на 1 лв. собствен капитал.
- Коефициентът на финансиране на дълготрайните активи показва каква част от дълготрайните активи се финансира за сметка на постоянния капитал. Стойността му към края на деветмесечието на 2017 г. е 1,23 и показва, че Дружеството има наличен нетен оборотен капитал.
- Коефициентът на финансиране на краткотрайните активи на Дружеството е 4,67 към 30.09.2017 г. и дава представа за частта на краткотрайните активи, която е формирана от собствени оборотни средства.

3.5. ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ

Финансовият резултат за деветмесечието на 2017 г., като разлика между приходите и разходите, е счетоводна печалба преди данъци в размер на 52 136 хил. лв.

Общото финансово състояние към 30.09.2017 г. се запазва добро поради постигнатия добър финансов резултат, както и отчетените добри финансови показатели.

Представеният анализ показва, че „Булгартрансгаз“ ЕАД изпълнява и е в състояние безпроблемно да продължи да изпълнява задълженията си, произтичащи от чл. 170 от Закона за енергетика за осигуряване на единно управление и надеждно функциониране на газопреносната мрежа, осигуряване на преноса на природен газ, както и поддържане и развитие на газопреносната мрежа.

4. АНАЛИЗ НА ПАЗАРНИТЕ ПЕРСПЕКТИВИ

България има стратегическо географско местоположение, добре развита газова инфраструктура и с изпълнението на планираните нови проекти, които са в ход, има потенциал да се превърне в един от ключовите елементи за постигане на диверсификация на източниците и маршрутите за доставка на природен газ за региона.

„Булгартрансгаз“ ЕАД е собственик и оператор на инфраструктурата за пренос и съхранение на природен газ, част от единната общеевропейска газова мрежа. Дружеството работи в условия на динамично променящ се световен и респективно европейски енергиен сектор.

Очаква се в близките години броят на входните точки, през които постъпва газ в газопреносната мрежа да се увеличи значително във връзка с развитието на проектите за междусистемни връзки с Гърция, Турция, Сърбия. Те, заедно с въведената в експлоатация през 2016 г. нова връзка с Румъния, ще осигурят възможност за доставки на природен газ от различни източници, което от своя страна ще допринесе за засилване на конкуренцията и ще окаже позитивен ефект върху потребителите на природен газ. Новите газови връзки значително ще увеличат входния капацитет към България от Гърция и Турция и ще осигурят възможност за достъп до и доставки на газ и от LNG терминалите в страните.

В региона се разглеждат и следните други идейни газови проекти, които биха оказали влияние върху развитието на пазара, повишаването на диверсификацията и сигурността на газовите доставки и респективно върху развитието на инфраструктурата: концепцията за изграждане на газоразпределителен център на територията на Р България - Газов хъб „Балкан“; идейният проект за реализиране на двупосочни доставки на природен газ през териториите на Словакия, Румъния, България, Унгария, Чехия и Австрия – Eastring; проекти от Южния газов коридор; „Южен поток“, който към момента е преустановен и др.

Във връзка със засилените работи по проучване на местни залежи от природен газ и предоставени концесии за разработка на находищата на територията на страната (както сухоземни, така и в шелфа на Черно море), се очаква в следващите 10-15 години делът на местния добив да се повиши, в т.ч. и след доказването на ресурсите в блок „А-Ловеч“ – Койнаре, участък Девенци чрез прокаране на сондажи и провеждане на изпитния в тях, както и след доказване на потенциала на блок Галата, отново чрез провеждане на изпитания в сондажите (новопрокарани и стари).

Към момента ПГХ „Чирен“ се разглежда предимно като хранилище с местно значение и като основен инструмент за гарантиране сигурността на доставките, но в по-дългосрочен времеви хоризонт перспективите са неговото превръщане в търговско хранилище със съществена роля за развитие на конкуренцията и за повишаване ползите за потребителите на природен газ в интегрирания и взаимосвързан регионален пазар. Развитието на новите и планираните междусистемни връзки с Румъния, Турция, Гърция и Сърбия ще повиши пазарната интеграция в региона и е предпоставка ПГХ „Чирен“ да има все по-важна роля за осигуряване допълнителна гъвкавост на газопреносните системи на регионално ниво, съществен принос за управлението на претоварванията и сезонна оптимизация на използване на газопреносните системи.

Въпреки относително ниския дял в крайното енергийно потребление, газът е значим природен ресурс с потенциал за увеличаване на дела му в общото енергийното потребление на страната през следващите години. Делът на битовото газоснабдяване в страната все още е нисък в сравнение с други газови пазари, но е с непрекъснат тренд

на увеличение. Насърчаването на газификацията чрез разширяване на газопреносната мрежа до нови региони и осигуряване на достъп до природен газ на нови общини, разпределителни дружества и нови небитови потребители, е приоритет в Енергийната стратегия на България, респективно в дейността на „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Описаните перспективи са в основата на целите и инвестиционните планове на „Булгартрансгаз“ ЕАД.